

Plynové kotelny

Kotelny se zařízeními spalující pevná, plynná nebo kapalná paliva, případně využívající elektrickou energii jsou pracovišti, kterým je nutno věnovat pozornost z hlediska ochrany životů a zdraví osob, tedy je zejména nutné zajistit jejich bezpečný a spolehlivý provoz.

K tomuto účelu se definuje "nízkotlaká kotelna", tj. objekt nebo část objektu, ve kterém je umístěn alespoň jeden kotel:

- parní s konstrukčním přetlakem do 0,05 MPa,
- kapalinový s nejvyšší pracovní teplotou kapaliny, nepřevyšující bod varu při přetlaku 0,05 MPa.

Co jsou nízkotlaké kotelny?

Podle § 2 bodu d) vyhlášky [č.91/1993 Sb.](#) je kotelnou: „Kotelna se jmenovitým tepelným výkonem alespoň jednoho kotle 50 kW a kotelna se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů větším než 100 kW.“

Příloha č. 12 odst. 12.1 Nařízení vlády [č.101/2005 Sb.](#) uvádí: „Nízkotlakou kotelnou se rozumí objekt nebo část objektu, kde je umístěn alespoň jeden parní kotel s nejvyšším dovoleným přetlakem do 0,5 bar nebo teplovodní kotel s nejvyšší dovolenou teplotou do 110 st. C, se jmenovitým tepelným výkonem alespoň jednoho kotle 50 kW a větším nebo kotel se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů větších než 100 kW, popřípadě další provozně související zařízení. Kotelna se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů nad 3,5 MW musí být zřízena v samostatném objektu nebo samostatné části objektu.“

Vyhláška a nařízení vlády se vztahuje na organizace a fyzické osoby provozující podnikatelskou činnost a na jejich pracovníky při projektování, zřizování, umístění a provozu nízkotlakých kotel.

Podle vyhlášky č.91/1993 Sb. rozdělujeme kotelny:

kotelny I. kategorie - kotelna se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů nad 3,5 MW,

kotelny II. kategorie - kotelna se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů nad 0,5 MW do 3,5 MW,

kotelny III. kategorie - kotelna se jmenovitým tepelným výkonem alespoň jednoho kotle 50 kW a vyšší do součtu jmenovitých tepelných výkonů kotlů 0,5 MW a kotelna se součtem jmenovitých tepelných výkonů kotlů větším než 100 kW do součtu jmenovitých tepelných výkonů kotlů 0,5 MW.

Provozní řád kotelny

Organizace a fyzické osoby provozující podnikatelskou činnost, které provozují kotle, jsou povinny vydat provozní řád kotelny, pro kotelnu s kotli na plynná paliva musí mít provozní řád náležitosti podle zvláštního předpisu. Součástí provozního řádu jsou návody k obsluze kotelního zařízení a provozní deník, do kterého se zapisují údaje v rozsahu a lhůtách stanovených v provozním řádu.

Vyhláška předepisuje provozovateli mj. určit v provozním řádu, jakým způsobem bude obsluhována kotelná, tj. trvale nebo dočasně a stanoví odborně způsobilého pracovníka k obsluze kotelny (tzv. topič). Odbornou způsobilost topiče definuje § 14 vyhlášky č.91/1993 Sb.

Odborné prohlídky kotelen

Provozovatel kotelny je povinen zajistit ve lhůtě 1x za rok provádění odborných prohlídek nízkotlakých kotelen. Prohlídky vykonávají osoby, které ovládají předpisy pro provoz, obsluhu a údržbu kotelního zařízení, kotelny a předpisy související. Touto osobou může být tepelný technik, revizní technik kotlů, energetik... Ke každé prohlídce se vyhotoví písemný zápis.

Další případy kdy je nutno provést prohlídku:

- před uvedením kotelen do provozu,
- po každé generální opravě a rekonstrukci kotlů,
- při změně druhu paliva,
- u sezónního provozu před zahájením každé sezóny.

Při prohlídkách se zjišťuje stav:

- kotelny,
- vnější a vnitřní kotlů,
- zabezpečovacího zařízení,
- hořáků, čerpadel,
- nádrží, zařízení na úpravu vod,
- zauhlovacího a odpopílkovacího zařízení,
- kouřových kanálů a komínů.

Dokumenty, které je důležité mít k dispozici:

- provozní řád kotelny,
- návody k obsluze kotelního zařízení,
- požárně bezpečnostní předpisy kotelny,
- provozní deník kotelny.

Dále může být vyžadováno dle instalovaného zařízení:

- protokol o servise kotlů,
- revizní zpráva elektrického zařízení,
- dokument o kalibraci detekčního systému úniku hořlavých plynů,

- záznamy pravidelných ročních kontrol plynového zařízení,
- provozní revize plynového zařízení,
- záznamy k revizím tlakových nádob stabilních.

Povinnosti provozovatele

- zajistit provoz kotelního zařízení v souladu s provozním řádem,
- provádět preventivní a provozní údržbu kotelen a kontroly činnosti topičů,
- zajistit, aby únikové cesty byly trvale volné a použitelné,
- zajistit obsluhu kotlů odborně způsobilými pracovníky,
- zajistit praktický zácvik, zkoušky a ověření znalostí topičů,
- zajistit osobní ochranné pracovní prostředky,
- označit dveře do kotelen bezpečnostní tabulkou s nápisem "KOTELNA - NEPOVOLANÝM VSTUP ZAKÁZÁN",
- odstraňovat závady a nedostatky,
- zjišťovat přítomnost oxidu uhelnatého ve lhůtách a způsobem stanoveným provozním řádem,
- uschovat provozní deník a zápisy o odborných prohlídkách kotelny po dobu nejméně tří let.